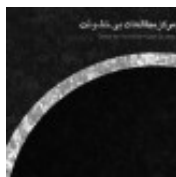

کاهش خطر خشونت پلیس

Des | ۱۳۹۰ ۶ بهمن | 0 Comments

کتاب خانه

مقاله

Like { 0 } Tweet

نوشته: رابرت ژ. بوروئز

ویرایش و ترجمه: مرکز مطالعات بی خشونت

ممکن است که پلیس به دلایل گوناگون نسبت به کنش‌های بی‌خشونت دست به خشونت بزند. در تجربه من، برخی از مهمترین دلایل این امر عبارتند از اینکه به پلیس دستور داده شده است که از خشونت به عنوان یک وسیله سرکوب سیاسی استفاده کند، یا اینکه پلیس از پیامدهای کنش بی‌خشونت می‌هراسد. به این ترتیب، علاوه بر در نظر گرفتن جنبه‌های فراوان هر استراتژی بی‌خشونت، در فرایند برنامه‌ریزی می‌توان شیوه‌هایی را در نظر گرفت که به وسیله آنها کنش بی‌خشونت کمتر در معرض خشونت پلیس (و یا تحریک‌کنندگان) قرار گیرد.

کنش بی‌خشونت به سه دلیل مرتبط با یکدیگر می‌تواند در محدود کردن خشونت بسیار موثر باشد: ظرفیت آن برای ایجاد یک فضای مطبوع سیاسی (برای مثال، به این دلیل که صداقت کنش‌گران باعث جلب اعتماد دیگران می‌شود)؛ ظرفیت آن برای ایجاد یک فضای خالی از تهدید جسمانی (به دلیل نظم بی‌خشونت کنش‌گران)؛ و ظرفیت آن در تغییر شرایط روانشناختی انسان (چه به لحاظ شرایط ذاتی و چه شرایط اکتسابی) که در وهله نخست استفاده از خشونت را ممکن می‌کند. این امر شامل ظرفیت آن برای کاهش یا حذف ترس از پلیس و ظرفیت آن برای اینکه به کنش‌گران در چشم مخالفان و پلیس جلوه‌ای 'انسانی' بدهد.

در نتیجه، اگر چه هرگز ممکن نیست که خطر خشونت پلیس (یا تحریک‌کنندگان) را در کنش بی‌خشونت به تمامی حذف نمود، می‌توان با تشخیص عواملی که بر پیامد کار اثر می‌گذارند و با کنترل کردن تعداد هر چه بیشتری از این عوامل، خطر مزبور را کاهش داد. ناکامی در انجام این امر خطر پیامدهای ناخوشایند را افزایش می‌دهد. در حقیقت، کاهش خطر خشونت پلیس مستلزم برنامه‌ریزی دقیق و اجرای هر کنش است. این امر مشتمل بر موارد زیر است:

۱. تصمیم استراتژیکی بگیریید مبنی بر این که پیکار به شکل بی‌خشونت خواهد بود، سپس این تعهد خود را تصریح نموده و به طور گسترده به آگاهی همگان برسانید.

۲. یک "آیین‌نامه انضباط بی‌خشونت" تدوین کنید که این تعهد شما را بازتاب دهد و، با توجه به مزیت‌های سیاسی چنین آیین‌نامه‌ای، اصرار کنید که هر کنش‌گری که می‌خواهد در کنش‌های بی‌خشونت این پیکار شرکت نماید ابتدا آن را امضا کند. بر پایه مطالعه پیکارهای بسیاری که در سراسر جهان صورت گرفته است، یک آیین‌نامه معمولی موارد زیر را در بر می‌گیرد:

- من حقیقت را خواهم گفت.
- من با هر کسی (از جمله کارگران، افسران پلیس و کارکنان رسانه‌ها) با احترام رفتار خواهم کرد.
- من خشم یا تنفر به خود راه نخواهم داد. من رنج خشم و حمله مخالفان خود را تحمل خواهم کرد.

- من مخالفان خود را از توهین یا حمله محافظت خواهم کرد.
- من مطابق تصمیمها و برنامه‌ی طراحی شده‌ی گروه سازماندهنده عمل خواهم کرد و بی درنگ به درخواستهای متمرکزکنندگان کنش عمل خواهم کرد. در صورت وجود هرگونه ناموافقت جدی، از کنش جدا خواهم شد. من هیچ کنش خودجوشی به راه نخواهم انداخت و در آن شرکت نخواهم کرد.
- من مسئولیت کارهای خود را بر عهده خواهم گرفت؛ من پنهانکاری نخواهم کرد.
- در صورتی که به زندان افکنده شوم، به گونه‌ای مثال زدن رقتار خواهم نمود.
- من از دارایی‌های مخالفان محافظت خواهم کرد.
- من نخواهم دوید و هیچ حرکت تهدیدآمیزی نخواهم کرد.

۳. برنامه‌های آموزشی کنش بی‌خشونت را به گونه‌ای به کار ببندید که کنش‌گران به خوبی درک کنند که تعهد به نظم بی‌خشونت مستلزم چه چیزی است. در این برنامه‌های آموزشی، فرصتهایی به شرکت‌کنندگان بدهید تا احساسات و هراسهایشان در رابطه با هر کنشی را با یکدیگر در میان بگذارند و بحث کنند که چگونه گروه می‌بایست خود را سازماندهی کند (برای مثال در گروه‌های متشکل از افراد دارای قرابت) به گونه‌ای که هر فرد برای رقتار کردن به شیوه منضبط و بی‌خشونت مورد حمایت دیگر افراد گروه قرار گیرد.

۴. برای کنشگرانی که مایلند دانش و مهارتهای مورد نیاز برای عضویت در تیم صلح‌بانان بی‌خشونت را فراگیرند، برنامه‌های آموزشی کنش بی‌خشونت ویژه‌ای را تدارک ببینید.

۵. به رهبران سیاسی مربوطه (مانند نخست وزیر یا معاونان او)، فرمانده نیروهای انتظامی، رئیس پلیس و معاونان فرماندهی پلیس جداگانه نامه بنویسید و آنان را از پیکار خود مطلع نمایید و به ویژه به آنان یادآوری کنید که پیکار شما (و کنشهایی که طی آن صورت می‌گیرد) به تمامی بدون خشونت خواهد بود. یک نسخه از آیین‌نامه انضباط بی‌خشونت را نیز پیوست کنید.

۶. یک خبرنامه تهیه کنید (و در صورت نیاز به سر دبیران روزنامه‌ها نامه بنویسید) و در آن توجه آنها را به تعهد گروه به کنش بی‌خشونت جلب کنید، اشاره کنید که برنامه شما به آگاهی فرمانده نیروی انتظامی و رئیس پلیس رسیده است، و نیز ذکر کنید که نسخه‌ای از آیین‌نامه انضباط بی‌خشونت به خبرنامه پیوست شده است.

۷. یک گروه از کنش‌گران را سازماندهی کنید (ترجیحا از میان کسانی که در آن روز در کنش شرکت نمی‌کنند) تا اندکی قبل از شروع کنش با پلیس ملاقات کنند. در صورت امکان، آنها باید با هر افسر پلیس به طور جداگانه صحبت کنند و به هر یک از آنها یک نسخه از آیین‌نامه انضباط بی‌خشونت بدهند. اگر این کار امکان‌پذیر نباشد، یک عضو گروه رابط با پلیس باید (با استفاده از یکی از راههای ارتباط همگانی) به پلیس یادآوری کند که همه فعالیتها با پایبندی به خشونت‌پرهیزی انجام خواهد شد.

۸. تاکتیک‌هایی را به کار بگیرید که با استراتژی شما سازگارند و در برنامه خود مشخص کنید که هر عملی باید در چه مکان و زمانی صورت گیرد، چه تعداد از کنش‌گران در آن شرکت خواهند داشت و برای این منظور که کنش‌گران بتوانند در آن شرایط خاص منضبط و مؤثر باشند به چه سطحی از دانش کنش بی‌خشونت نیاز خواهند داشت. امکان تهیه "اعلامیه کنش" را بررسی کنید که در آن جزئیات اصلی هر کنش شرح داده شده باشد.

۹. هر تاکتیک را با جزئیات کامل طراحی کنید. برای مثال، اگر کنش به گونه‌ای مداخله نیاز داشته باشد (مانند نشستن جلو یک بولدوزر یا سد کردن راه ورودی یک محل کار) که خطر درگیری با کارگران یا پلیس را افزایش می‌دهد، در مورد جزئیاتی از قبیل اینکه آیا کنش‌گران باید بایستند، بنشینند یا بر زمین دراز بکشند از پیش تصمیم‌گیری نمایید؛ همچنین در باره اینکه آنها باید با کارگران و/یا پلیس رو در رو قرار گیرند یا پشت خود را به آنها کنند؛ چه حالت و قیافه‌ای به خود خواهند گرفت؛ اینکه آیا آواز (چه آوازی؟) سر خواهند داد یا ساکت خواهند ماند؛ آیا به شکلی آشکار خود را به یکدیگر متصل (برای مثال خود را در تویی از کرک پیچیده باشند) خواهند کرد به طوری که جدا کردن آنها از یکدیگر مشکل باشد. این جزئیات مهم است زیرا، برای مثال، زدن گروهی از مردم که در سکوت نشسته‌اند چندان آسان نیست.

۱۰. تاکتیک‌هایی را در نظر بگیرید که بیشتر بر پراکندگی استوار است تا تمرکز. در پیکارهای بسیاری مشاهده شده است که تاکتیک‌های مبتنی بر پراکندگی

از ظرفیت بیشتری برای کاهش خشونت برخوردارند. برای مثال، در پیکار استقلال هند در سالهای ۱۹۳۰ - ۱۹۳۱، برای سرکوب کسانی که در سراسر هند اقدام به تهیه نمک کرده بودند مجازات اصلی به کار گرفته شده (زندانی نمودن) بسیار ملایمتر از کتک زدن شدیدی بود که نسبت به کنشگرانی اعمال شد که قصد اشغال کارخانه نمک داراسانا را داشتند. حتی از آن مؤثرتر، تحریم سیب زمینی در افریقای جنوبی در سال ۱۹۵۹ بود - که در اعتراض به این امر بود که کسانی که از مقررات کارت عبور تخطی کرده بودند در کشتزارهای سیب زمینی به "بیگاری" محکوم می‌شدند - که دولت، کشاورزان و بازرگانان اگر چه با یکدیگر متحد بودند اما نمی‌توانستند تحریم را در هم بشکنند. [ii]

۱۱. اگر تاکتیک‌هایی برگزیده شوند که بر تمرکز افراد مبتنی هستند، سعی کنید روشهای سازماندهی نوآورانه‌ای در پیش بگیرید یا اقدامی سنتی را در مفهومی نوین به کار ببندید. برای مثال، در شرایطی که تظاهرات ممنوع شده باشد، این کنش را می‌توان به شکل قیف صورت داد یا به شکل یک مراسم مذهبی، همچنانکه بارها در تبت به کار بسته شده است.

۱۲. برای هر تاکتیکی که احتمال می‌دهید با خشونت پلیس مواجه شود، نقشه‌ای برای شرایط پیش بینی نشده داشته باشید. این برنامه را پیش از شروع هر کنش به اطلاع همه کنشگران برسانید، می‌توان آن را در یک اعلامیه تشریح نمود و هنگامی که کنشگران گرد هم می‌آیند در میان آنان توزیع نمود. همچنین وظیفه متمرکزگران کنش است که پیش از شروع کنش این موارد را توضیح دهند، و چنین طرحی را باید بتوان در مدت چند ثانیه به اجرا در آورد. اگر مناسب باشد، چنین طرحی باید بر اهمیت دیدهبانی و هوشیاری در طول کنش تأکید کند به این منظور که امکان غافلگیر شدن کنشگران را از بین ببرد. این طرح باید آماده‌سازی برای انجام کارهای ساده‌ای جهت پیش‌گیری از خشونت احتمالی را در بر بگیرد و نیز در مواردی که خشونت رخ می‌دهد نیز باید بتواند با اقدام‌های ساده‌ای پاسخگویی نماید. برای مثال، در سال ۱۹۵۹ در ایکسپو در افریقای جنوبی، به یک گروه از زنان معترض دستور داده شد که پراکنده شوند. اما پیش از آن که به پلیس دستور حمله با باتوم داده شود، گروه زنان که به شدت سازمان‌یافته بودند بر زانوهای خود ایستادند و به نیایش پرداختند. در پاسخ، نیروهای پلیس "نومیدانه به دور خود می‌چرخیدند." [iii]

۱۳. دو تن از متمرکزگران کنش که دارای شایستگی لازم هستند را برای توضیح و هدایت کنش به نمایندگی از گروه سازماندهنده بگمارید. متمرکز کردن شامل مواردی است از قبیل شناساندن هدف کنش، تعیین سرشت بی‌خشونت آن (و درخواست از مردم تا به این قاعده احترام بگذارند یا از کنش کناره‌گیری کنند)، ایجاد حس و حال مناسب (برای مثال، احساس جشن یا سوگواری)، جلب توجه به اعلامیه‌های کنش، برجسته‌سازی طرحهای احتیاطی ایمنی یا برنامه‌های اقدام‌های پیش‌بینی نشده، و تسهیل کنش از طریق مراحل از پیش توافق شده در زمان فرایند برنامه‌ریزی. این کار به مردم کمک می‌کند تا سرشت کنش را درک کنند و در مقابل اقدام‌های کسان یا گروه‌هایی که برنامه‌هایی در رقابت با کنش شما ارائه می‌کنند مقاومت نمایند.

۱۴. سردسته‌ها و تیم صلح‌جویان را سازماندهی کنید (چرا که می‌توانند به طور مؤثر با کنشگران، تحریک‌کنندگان، کارگران یا حتی خشونت محدود پلیس برخورد کنند) به طوری که در هر کنش بی‌خشونتی که احتمال بروز خشونت می‌رود حاضر باشند.

۱۵. ترتیبی بدهید که شاهدان مستقل (مانند ناظران آزادیهای مدنی) و رسانه‌ها در هر کنشی که خطر خشونت پلیس وجود دارد حاضر باشند. سرکوب خشونت‌آمیز کنشگران بی‌خشونت به معنی نقض بیشتر هنجارهای فرهنگی و سیاسی است. به همین دلیل، پلیس ترجیح می‌دهد که به طور پنهانی اعمال خشونت کند.

اگر، بر خلاف آنچه در بالا آمد، پلیس همچنان خشونت بورزد، کنشگران می‌بایست نظم خود را حفظ کنند به گونه‌ای که ترس پلیس از مقابله به مثل کنشگران به زودی برطرف شود و نیز باعث شود که از اعمال خشونت خود نسبت به کنشگران بی‌خشونت دچار خجالت و شرمندگی شوند. حفظ نظم در چنین وضعیتی مستلزم شجاعت بالایی است. اما با ایجاد سر و صدای غیر لازم، گریختن از صحنه یا مقابله به مثل کردن، کنشگران به هرج و مرج دامن می‌زنند و این امر احتمال ادامه خشونت را افزایش می‌دهد. این امر به طور تاریخی در موارد زیادی مشاهده شده است.

بر عکس، یک گروه منضبط که بی‌حرکت بر جای خود می‌ماند (ترجیحا در حالتی که به لحاظ فرهنگی از اهمیت خاصی برخوردار باشد، مانند حالت نیایش یا مراقبه) و خاموش می‌ماند یا به زمزمه‌های هماهنگ یا خواندن آواز می‌پردازد (از قبیل سرودی مذهبی یا سرود ملی) احتمال کمتری دارد که مورد حمله واقع شود، و چنانچه چنین حمله‌ای صورت گیرد نیز احتمال کمتری می‌رود که حمله مدت زیادی طول بکشد. از نظر تاکتیکی، کنش‌های منضبط بی‌خشونتی

از این قبیل تعداد تلفات را به حد اقل می‌رسانند؛ از نظر استراتژیکی، چنین کنشی می‌تواند بالاترین میزان حمایت را برای کنشگران بی‌خشونت به ارمغان بیاورد.

رابرت بورویز دانشوری استرالیایی است و به کنش بی‌خشونت عمل می‌کند.

[i] . آلبرت لوتولی. بگذارید ملت من بروند: یک خود زندگی‌نامه. لندن: کالینز، ۱۹۶۲. صص ۲۱۷ – ۲۱۹.

[ii] . لوتولی. ص ۱۹۶.

[← Previous post](#)

[Next post →](#)
